

Selvitys Merenkurkun korkeakouluyhteistyön organisoinnista

Sari Tarvonen
13.11.2007

SISÄLLYSLUETTELO

LUKIJALLE _____	1
TAUSTA _____	3
TAVOITTEET _____	3
TEEMAT _____	3
I KORKEAKOULUYHTEISTYÖN YHTEISET SISÄLTÖALUEET _____	3
II YHTEISTYÖN MENETELMÄT JA KEINOT _____	6
III RAHOITUS _____	7
IV ORGANISOINTI JA VASTUUTAHO _____	9
V KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT _____	10
YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET _____	10
JATKOTOIMENPITEET JA LISÄSELVITYKSET _____	12
LÄHDELUETTELO _____	14
LIITTEET _____	15
Liite 1 Haastatellut _____	15
Liite 2 Kysymykset _____	17

LUKIJALLE

Tämä raportti on Merenkurkun korkeakouluysteistyön tulevaisuutta koskeva selvitystyö, jonka tavoitteena oli kartoittaa alueen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen halukkuutta tulevaan yhteistyöhön sekä selvittää mahdollisen tulevan yhteistyön sisältöä, keinoja, organisointia ja vastuuta. Selvitystyössä on kerätty tietoa Merenkurkun korkeakouluysteistyön avainhenkilöiltä teemahaastattelulla. Lisäksi on käyty keskusteluita nykyisen projektinomistajan ja rahoitusohjelmaa edustavien tahojen sekä joidenkin UniZon-projekteihin osallistuneiden toimijoiden, yliopistojen opettajien, tutkijoiden ja muiden asiantuntijoiden kanssa Uumajassa, Vaasassa ja Kokkolassa. Lisäasiantuntemusta haettiin myös Kommunikationernas roll i Kvarkenregionens utveckling -seminaarista (10.9.2007 Vaasassa) ja Merenkurkun konferenssista (19.–20.9.2007 Vaasassa). Raportin rakenne noudattaa teemahaastattelurungon rakennetta. Raportin johtopäätökset perustuvat käytyihin haastatteluihin ja keskusteluihin.

Menetelmänä päätettiin käyttää teemahaastattelua, koska tiedonkeruumenetelmänä se sopii hyvin myös käytännön ongelmien selvittämiseen ja ratkaisemiseen. Teemahaastattelu on kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä, jolla kartoitetaan selvittävistä kohteista esiin nousevia asioita.¹ Tilanneanalyysin jälkeen hahmoteltiin teemahaastattelun teemat ja teemojen sisällä oleva kysymykset. Ohjausryhmässä valittiin haastateltaviksi Uumajan ja Vaasan yliopistojen ja korkeakoulujen ja Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen johdosta rehtori tai vararehtori yhtäaikaaisesti jonkun toisen omaa yliopistoa edustavan Merenkurkun korkeakouluysteistyön avainhenkilön kanssa. Selvityksen tueksi tarvittavaa tietoa päätettiin kerätä myös käymällä erilliset keskustelut nykyistä projektinomistajaa ja Botnia Atlantica -rahoitusohjelmaa edustavien tahojen sekä joidenkin UniZon-yhteistyöhön osallistuneiden opettajien, tutkijoiden ja muiden asiantuntijoiden kanssa. (Haastattelut, Liite 1). Haastattelut ja keskustelut käytiin 8.8.–5.10. 2007 välisenä aikana Uumajassa ja Vaasassa paikan päällä, puhelinneuvotteluina sekä henkilökohtaisina videoneuvotteluina (Adobe Connect Professional). Haastateltavia oli yhteensä 19. Haastattelut tehtiin teemahaastattelurungon mukaisesti. Haastattelut (osa) äänitettiin ja tallennettiin digitaaliseen muotoon (i-podilla tai Adobe Connect Prossa). Täydentäviä keskusteluita käytiin noin kymmenen kumppanin kanssa ja Merenkurkun yhteistyön kokouksissa.

Selvitystyötä on tukenut ohjausryhmä, johon ovat kuuluneet Matti Jakobsson, Vaasan yliopisto; Örjan Andersson, Svenska yrkeshögskolan; Gerhard Nordlund, Ped. inst., Umeå universitet; Göran Sjöberg, SLU, Umeå; ja Johanna Katajamäki, UniZon-Kvarken, Kvarkenrådet. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimi rehtori Matti Jakobsson. Ohjausryhmä kokoontui 28.8.2007 suunnittelemaan selvitystyötä (videoneuvottelu), 4.10.2007 keskustelemaan raportin ensimmäisestä versiosta (henkilökohtainen videoneuvottelu) ja 26.10.2007 hyväksymään loppuraportin (videoneuvottelu).

Yhteistyö on vaikea laji, se koetaan hyödyksi, mutta samalla se on sekundaari tehtävä suhteessa yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen oman toiminnan kehittämiseen. Selvityksessä kartoitettiin yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen tämänhetkisiä tarpeita ja odotuksia Merenkurkun yhteistyölle. Selvityksen perusteella voidaan sanoa, että Merenkurkun korkeakouluysteistyötä pidetään tärkeänä ja arvokkaana toimintana, jolla voidaan täydentää Uumajan, Kokkolan ja Vaasan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen painoarvoa ja näkyvyyttä sekä kansallisesti että pohjoismaisella ja kansainvälisellä tasolla. Merenkurkun korkeakouluysteistyö on silta muuhun Skandinaviaan, Eurooppaan ja maailmaan. Tieto- ja viestintätekniikan mahdollistamat virtuaaliset yhteydet Merenkurkun yli koetaan yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa entistä tärkeämmiksi, vaikka yhtey-

¹ Hirsjärvi & Hurme 1980.

denpito yksinomaan virtuaalisesti kyseenalaistetaan. Kansainvälinen verkko-opetusvaihto ja oppimateriaalien yhteiskäyttöisyys voi olla merkittävä kansainvälistymisen keino ja fyysisen liikkuvuuden täydentäjä. Virtuaaliopetus ei ole erillinen asia, vaan se nähdään osana muuta opetuksen ja yliopistojen oman toiminnan kehittämistä.

Kiitän haastateltuja arvokkaasta tiedosta ja panoksesta Merenkurkun korkeakouluysteistyön kehittämiseen ja ohjausryhmää kannustavasta tuesta ja saamistani neuvoista. Merenkurkun neuvoston UniZon-fördjupning -projekti mahdollisti selvitystyön tekemisen. Merenkurkun neuvostoa, UniZon Kvarken - projektia ja sen projektinjohtaja Johanna Katajamäkeä (ent. Backman) haluan kiittää pitkäjänteisestä työstä Merenkurkun korkeakouluysteistyön vakiinnuttamiseksi.

Vaasassa 13.11.2007

Sari Tarvonen

TAUSTA

Merenkurkun korkeakoulu yhteistyötä on tehty 7 vuotta UniZon - Kvarken - projektissa. Mukana ovat olleet Vaasan yliopisto, Åbo Akademi i Vasa, Svenska handelshögskolan, Vaasan ammattikorkeakoulu ja Svenska yrkeshögskolan Vaasasta ja Chydenius-instituutti (Jyväskylän yliopisto), sittemmin Kokkolan yliopistokeskus Chydenius. Ruotsin puolelta mukana ovat olleet Uumajan yliopisto ja Ruotsin maatalousyliopisto. Merenkurkun neuvosto on projektinomistajana vastannut yhteisestä projektin hallinnosta, taloudesta (vuosittain n. 7 MSEK) ja raportoinnista. UniZon-Kvarken on toiminut sateenvarjona noin 20 rajat ylittävän yhteistyön osahankkeelle. Lisäksi Interreg -rahoituksella on toiminut erillisiä hankkeita, joissa yliopistot ja korkeakoulut ovat olleet mukana. Merenkurkun neuvosto muuttuu yhdistykseksi vuoden 2008 alusta, eikä siellä voine enää olla näin mittavaa projektitoimintaa. Selvityksen tavoitteena on kartoittaa yhteistyön tulevaisuutta 2008–2013. Botnia Atlantica -rahoitusohjelma mahdollistaa yhteistyöhankkeita myös tulevaisuudessa.

TAVOITTEET

Selvittää

- haluavatko yliopistot ja korkeakoulut edelleen ylläpitää ja kehittää yhteistä toimintaa vuosina 2008–2013;
- mitä yhteistä toimintaa halutaan kehittää ja ylläpitää: yhteistoimintaa edistävää ja koordinoivaa toimintaa, hankeautomotoimintaa, tutkija- ja opiskelijavaihtoa, Merenkurkun virtuaaliyliopistotyyppistä yhteistyötä tieto- ja viestintätekniikan avulla;
- mitä uusia sisältöalueita halutaan kehittää;
- haluavatko yhteistyöyliopistot ja -korkeakoulut, että nämä yhteiset toiminnot organisoidaan projektiksi vai haluavatko ne vakinaistaa Merenkurkun korkeakoulu yhteistyötä edistävän toiminnan;
- minkälainen yhteistyöelin perustetaan ja mitkä ovat sen tehtävät;
- miten yhteistyö organisoidaan ja mikä on sen vastuutaho
- mikä rooli Kvarken Community -projektilla tulee olemaan yhteistyössä; kuinka uusinta tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään Merenkurkun korkeakoulu yhteistyössä.

TEEMAT

I KORKEAKOULUYHTEISTYÖN YHTEISET SISÄLTÖALUEET

Sisältöalueisiin liittyvät kysymykset kohdistuivat nykyisen UniZon-projektin yhteisiin sisältöalueisiin, uusiin sisältöalueisiin, yhteistyön tasoon ja intensiteettiin. Monille haastatelluille oli epäselvää, mitä tehtäviä on kuulunut UniZon-projektin alle, koska yhteistyötä on tehty paljon myös kahden tai kolmenvälisissä hankkeissa. Joissakin vastauksissa ehdotettiin, että kaikki Uumaja-Vaasa-yhteistyö koordinoitaisiin yhteen.

Kaikki haastatellut Ruotsissa ja Suomessa haluavat jatkaa yhteisessä konsortiossa. On tärkeää, että Merenkurkun korkeakouluysteistyötä koordinoidaan yhden ”sateenvarjon alle”. UniZon-projektin koetaan tehneen hyvää työtä kontaktien ja verkostojen solmimisessa yli Merenkurkun. Projektissa on tehty hyvää työtä ja saatu aikaan pysyvä pohja ja raamit Merenkurkun korkeakouluysteistyölle. Yhteistyötä on syntynyt niin johdon, tutkijoiden, opettajien kuin muidenkin asian-tuntijoiden välillä yli korkeakoulurajojen ja yli Merenkurkun. Jatkossa yhteistyöhankkeille toivotaan annettavan tilaa: koordinoivan hankkeen toivotaan olevan taustalla toimiva yhteistyön mahdollistaja ja palveluntarjoaja. Koordinointi, hankehautomo ja projektiasiantuntemus ja tutkijatapaamiset kuuluvat yhteen, niitä ei voi erottaa toisistaan. Tosin osa haastatelluista sekä Ruotsissa että Suomessa suhtautui epäilevästi hankehautomotoiminnan tarpeellisuuteen ja painotti, että ideoiden ja yhteydenottojen on lähdettävä professoreista ja muusta henkilökunnasta itsestään, ei ulkopuoliselta taholta niin, että rahoitus on alusta asti sidottu joihinkin valmiiksi suunniteltuihin hankkeisiin.

Jotkut vastaajista kokivat taloushallinnossa ja -seurannassa olleen puutteita. Projektien kuluessa on ollut vaikeaa saada tietoa projektien jäljellä olevasta rahoituksesta. Yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa toivotaan tarkempaa seurantatietoa siitä, mihin rahoitus on käytetty ja millaisia tuloksia rahoituksella on saatu aikaan. Tutkija- ja opiskelijavaihtoon suhtauduttiin kahdella eri tavalla, jotkut haastateltavista pitivät tutkijavaihtoa tärkeimpänä tehtävänä, osa katsoi, että sitä tehdään yliopistoissa mieluummin muilla tavoilla, opiskelijavaihtoa esim. Nordplus-hankkeina. Tutkijatapaamisia, seminaareja ja konferensseja sen sijaan pidetään erittäin tärkeänä, joskin jotkut haastateltavista pitivät konferensseja liian laajoina.

Yhteisen elimen markkinointitehtävästä, kotisivuista ja esitteistä oli varsin monenlaisia mielipiteitä. Niistä on kuitenkin tulkittavista yhteinen linja: markkinointia ja esitteitä voisi jatkossa tehdä erikseen Ruotsissa ja Suomessa, sisällöstä voidaan sopia yhdessä. Yhteinen kotisivu tai portaali on syytä olla kansainväliseen markkinointiin löytyvyyden parantamiseksi. Markkinoinnista kysyttäessä tuli esiin myös yhteinen toive paremmasta projekteissa saavutettujen tulosten dokumentoinnista ja julkaisemisesta. Markkinointia yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen sisällä toivotaan tehostettavan. Haastateltujen mukaan UniZon on jäänyt yliopistoissa monelle etäiseksi sekä Ruotsissa että Suomessa.

Koordinoivalta elimeltä toivotaan enemmän palvelua hakemusten tekemiseen, rahoituslähteiden tuntemusta ja niistä tiedottamista. Jatkossa toivotaan laajemmin tiedotusta EU-rahoituksesta ja muista rahoitusohjelmista, jotka mahdollistavat Merenkurkun yhteistyön.

Yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa halutaan keskittyä sekä tutkimus-, koulutus- että tukipalvelutoimintaan. Tukipalveluita tarvitaan mahdollistamaan tutkimus- ja koulutusyhteistyö Merenkurkun yli. (Ks. II Yhteistyön keinot ja menetelmät)

Johtopäätös: Koordinointi, hankehautomo ja projektiasiantuntemus kuuluvat yhteen, niitä ei voi erottaa toisistaan. Tutkijatapaamiset ovat osa hankehautomotoimintaa. Markkinointia tehdään erikseen Uumajassa ja erikseen Vaasassa, yhteinen kotisivu tai portaali tarvitaan. Opiskelijavaihdosta voidaan tehdä erillinen hanke. Talousseurantaa ja rahoituksella aikaansaatuisten tulosten julkistamista tulee parantaa. Merenkurkun korkeakouluysteistyön tulee sisältää niin tutkimus-, koulutus-, kuin tukipalveluita. Tiedotusta ja tukea erilaisista rahoitusvaihtoehdoista lisätään, rahoituksen bakuun liittyviä palveluita toivotaan lisättävän.

Toivotut uudet sisältöalueet

Haastateltavat Uumajassa ja Vaasassa vastasivat toivovansa kansainvälistä markkinointia Merenkurkun korkeakouluyhteistyöstä. Monessa vastauksessa mainittiin yhteiset tutkijakoulut, virtuaaliyliopistotyyppinen toiminta, työelämäyhteydet, tutkimus- ja koulutusyhteistyö yritysten kanssa esim. metsätalouden, metsäteknikan ja bioenergian alalla. Energia-alalta toivottiin yhteisiä koulutusaktiviteetteja, tutkimushankkeita, englannin kielellä tuotettua oppimateriaalia, energia-instituutin toimintaa, ekologista sähköä. Energia-alan yritykset ja korkeakoulut voisivat muodostaa hankkeen ja kytkeä yrityksiä mukaan molemmiin puolin. Jatke UniZon-projektille voisi haastateltujen mukaan olla myös yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen oma maailmanperintöalueeseen liittyvä hanke, jossa tarjottaisiin opetusta tai tutkimusta maailmanperintöalueista, niiden markkinoinnista, yrittäjyydestä, kestävästä kehityksestä, ympäristöasioista jne. Avoimen lähdekoodin tutkimuksessa ja sosiaalityön alalla halutaan jatkaa yhteistyötä.

Yhteistyötä toivotaan tehtävän esim. yritysten henkilökunnan tieto- ja viestintäteknisten (tv-) taitojen parantamisessa ja työelämän muuttuneiden kompetenssitarpeiden tukemisessa. Verkko-opiskelun kompetensseja ja työelämän vaatimuksia on tutkittu mm. Kuopion yliopiston, Turun yliopiston ja Tritonian oppimiskeskuksen yhteisessä Verkko-opetuksen kompetenssit, mitoitus ja tilastointi (KoMiTi) - hankkeessa. Työelämässä arvostetaan työntekijän itsensä kehittämistaitoja, ongelmanratkaisukykyä, neuvottelu- ja vuorovaikutustaitoja, sopeutumiskykyä, yhteistyökykyä, tiimeissä ja verkostoissa työskentelyn taitoja, rajanylittämistaitoja, kulttuuriosaamista ja media- ja informaatiolukutaitoa. Työelämän asettamat kompetenssivaatimukset ovat luonteeltaan hyvin verkko-opimiseen soveltuvia.²

Haastatellut sekä Uumajassa että Vaasassa toivovat kiinnitettävän enemmän huomiota olemassa oleviin tukipalveluihin ja siihen, mitä tukea voi saada Vaasan ja Uumajan yhteisille hankkeille. Niin Uumajassa kuin Vaasassa opettajille ja tutkijoille toivotaan yhteisiä coaching-ohjelmia, intensiivikoulutuksia tieto- ja viestintäteknikan käytöstä. Uutena sisältönä ehdotettiin myös, että Vaasa ja Uumaja suunnittelisivat yhdessä oppimiskeskuksen, jossa olisi Merenkurkun korkeakouluyhteistyön ja korkeakoulukonsortion toimintaa ja josta voisi saada saman katon alta kaikki opiskelijapalvelut, opetuksen kehittämispalvelut, pedagogiset ja mediapalvelut, kansainväliset ja työelämäpalvelut jne. Norjan Bodön kanssa toivotaan tehtävän yhteistyötä.

Johtopäätös: Elinkeinoelämä liitetään mukaan yhteistyöhön; virtuaaliyliopistotyyppistä toimintaa lisätään; yhteiseksi sisällöksi otetaan mm. tutkijakoulu, energia-ala, metsätalous, maailmanperintöasiat. Opettajille ja tutkijoille tarjotaan coaching-tyyppisiä lyhyitä intensiivikursseja tieto- ja viestintäteknikan käytöstä yhdessä yritysten henkilökunnan kanssa. Kvarken Community -projekti tarjoaa tv-taitojen konsultointi- ja mediapalveluita Merenkurkun yhteisille hankkeille.

Miten yhteistyö voitaisiin nostaa uudelle tasolle?

Tärkeänä edellytyksenä pidettiin toimivaa laivayhteyttä. Sen lisäksi yhteistyötä pitäisi tukea tieto- ja viestintäteknikan avulla: yhteisiä tutkimusprojekteja ja yhteisiä verkkokursseja halutaan tehdä. Vastauksissa tuli esiin myös toive aidosta virtuaaliyliopistosta, jonka opetustarjonta liittyisi esim. alueen historiaan tai erityispiirteisiin, esim. maailmanperintöasioihin. Pitäisi löytyä asia tai hanke,

² Näkymättömästä näkyvää 2006.

johon voisi keskittyä tai josta voisi aloittaa. Sisältöjen pitäisi perustua yhteiseen opetukseen, yhteisen asiantuntemuksen alueeseen, joka ankkuroituu henkilökunnan osaamiseen. Monessa vastauksessa mainittiin kaikkiin Pohjoismaihin suuntautuva yliopisto tai yhteinen konsortio, Kvarken Campus (kuten esim. Baltic Sea Virtual University) tai globaalisti verkossa oleva yhteinen tarjotin, jolloin Kvarken Campus nähdään siltana Eurooppaan ja koko maailmaan. Yhteistyön nimeä pidetään tärkeänä niin Uumajassa kuin Vasassakin.

Uumajan ja Vaasan haastatteluista on vedettävissä selkeä yhteinen linja, uusi toimintakykyinen laivayhteys ja virtuaaliyliopistotyyppinen toiminta sekä elinkeinoelämäyhteistyö nousivat esiin kaikissa haastatteluissa. Energia-ala ja maailmanperintöasiat voisivat olla yhteisiä koulutus- ja tutkimusaiheita.

Johtopäätös:

1) *Uudet yhteiset oppimisaibiot, yhteinen sisältöjen kehittäminen (content). Yhtenä sisältöalueena mm. maailmanperintöasiat, elinkeinoelämän vaatimat kompetenssit. Opetus- ja tutkimusprojekteja, joihin kytetään mukaan yksi tai useampi yritys (coaching).*

2) *Asiantuntijavaibtoa monilla eri alueilla pidetään erittäin antoisana, (communities) -ajattelu. Mukaan toivotaan enemmän tieteenaloja. Tutkijakouluissa, opettajankoulutuksessa ja opetusharjoittelussa voidaan tehdä yhteistyötä. Tavoiteltavia yhteistoimintamuotoja olisivat lähitapaamiset ja/ tai yhteiset verkkokurssit.*

3) *Yliopistot täydentävät toisiaan, yhdessä ollaan vahvempia. Tämä vaatii opettajien ja opiskelijoiden pedagogisia ohjausresursseja (coaching).*

4) *Jos ollaan verkossa, niin ollaan globaalisti saatavissa ei vain Merenkurkussa vaan Kvarken (Campus) on ympäristöystävällinen silta muuhun Skandinaviaan, Eurooppaan ja maailmaan. Yhdessä voidaan houkutella ulkomaisia opiskelijoita.*

5) *Kvarken University, joint degrees, olisi haastavampi, mutta harkitsemisen arvoinen tavoite.*

6) *Merenkurkun korkeakoulu yhteistyön löydettävyyden parantamiseksi suunnitellaan yhteinen oppimiskeskus, jossa olisi Merenkurkun korkeakoulu yhteistyön toimintaa, paikallisen korkeakoulukonsortion toimintaa, opetuksen kehittämispalvelut, pedagogiset ja mediapalvelut, kansainväliset ja työelämäpalvelut jne. Vrt. Saltire Centre, Glasgow Caledonian University³.*

II YHTEISTYÖN MENETELMÄT JA KEINOT

Tämän teema-alueen kysymykset kohdistuivat tieto- ja viestintäteknikan käyttöön Merenkurkun korkeakoulu yhteistyössä. Haastattelut sekä Uumajassa että Vaasassa osoittivat, että tieto- ja viestintäteknikan avulla voidaan tehdä paljon enemmän, vaikka yksinomaan tieto- ja viestintäteknikan käyttö kyseenalaistetaan. Ensin täytyy luoda henkilökohtaiset kontaktit, joita sitten voidaan täydentää tieto- ja viestintäteknikan hyväksikäytöllä. Videoneuvotteluteknikkaa käytetäänkin yliopistoissa jo yleisesti.

³ Saltire Centre 2007.

Jotkut haastateltavat totesivat, että tarvittava tekniikka on jo olemassa, mutta sisältöjä puuttuu, ”ei ole viestiä ilman viestijää”. Monissa vastauksissa tekniikassakin todettiin olevan kehitettävää, se pitää saada helpommaksi ja käyttäjäystävällisemmäksi. Arkipäivän person to person -kontaktit ja pienryhmien käsittely halutaan sujuviksi. Turhien salasanojen poistamista ja avoimia oppimis- ja kokouksympäristöjä toivotaan. Sekä Suomen että Ruotsin puolella todettiin salasanojen olevan liikaa atk-keskusten takana, jolloin käyttö tehdään turhan hankalaksi. Haastatellut toivovat avoimia oppimisympäristöjä ja palvelua ja tukea niiden käyttöön. Verkossa onkin jo saatavana paljon ei-kaupallisia tuotteita, joita voidaan ottaa käyttöön.

Kvarken Community (aiemmin UniNet) -projektiin kohdistuu paljon odotuksia niin Uumajassa kuin Vaasassakin. Kvarken Community -projektissa ovat olleet mukana Institution för Interaktiv media och lärande (IML) ja Pedagogisk institution Uumajan yliopistosta, Sveriges lantbrukshögskolan (SLU:n) ja Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen opetusteknologiatoimintaa ja Vaasan yliopiston, Åbo Akademin ja Hankenin yhteinen Tritonian oppimiskeskus. Kvarken Community -projekti on monien Merenkurkun molemmin puolin haastateltujen mukaan tärkein viestintäkanava. Sen toivotaan jatkavan ja tarjoavan edelleen pedagogista ja teknistä tukea yhteisille opetus- ja tutkimushankkeille. Myös Merenkurkun neuvosto on kiinnostunut yhteistyöstä Kvarken Community -projektin kanssa. Melkein kaikki haastatellut katsoivat, että Merenkurkun korkeakoulu yhteistyölle ei tarvita omaa yhteistä tietö- ja viestintätekniikan tukipalvelua, vaan palvelua on tarjolla paikallisten opetusteknologiakeskusten kautta. Tieto- ja viestintätekniikka voi olla Merenkurkun korkeakoulu yhteistyössä kehittämisen ja tutkimisen kohde itsessään, mutta ennen kaikkea toivotaan kiinnitettävän huomiota jo olemassa oleviin asiakas- ja palveluprosesseihin. Community-ajattelu on haastateltujen mukaan jo luotu Kvarken Community -projektissa, sitä voi hyödyntää kaikessa yhteistyössä.

Kun on pohdittu syitä siihen, miksi hyvin tuloksin raportoidut pilottiprojektit kuten UniZon-hankkeessa aikaansaadut projektit eivät skaalaudu isojen joukkojen normaaleiksi opetuskäytäntöiksi ja osaksi muuta toimintaa ja arkipäivää, on huomattu, että opetuksen (ja verkko-opetuksen) onnistuminen on sidoksissa opettajien hyviin ohjaustaitoihin ja asialleen omistautumiseen. Hyviä ohjauskäytänteitä voidaan edesauttaa verkko-oppimisympäristössä esim. sosiaalisen läsnäolon tunnetta lisäävillä tavoilla esim. säännöillä, jotka ohjaavat opiskelijoita toimimaan yhdessä jne.⁴

Johtopäätös: Tieto- ja viestintätekniikka ja sen opetus käytön kehittäminen voi olla Merenkurkun korkeakoulu yhteistyössä kehittämisen ja tutkimisen kohde itsessään Kvarken Community -projekti jatkaa ja tarjoaa pedagogista konsultointia ja ohjausta sekä media- ja kommunikaatiopalveluita korkeakoulu yhteistyölle, yrityksille ja muille yhteisöille. Kvarken Community tarjoaa joustavia helpokäyttöisiä verkko ympäristöjä Merenkurkun korkeakoulujen yhteistyöhön, esim. henkilökohtaisia videoneuvottelujärjestelmiä, sosiaalisen median keinoja ja Web2-sovelluksia. Paljon ei-kaupallisia oppimis- ja kokouksympäristöjä on jo saatavana suoraan verkosta. Kvarken Community -hanke perustuu keskinäiseen asiantuntemuksen vaihtoon, asiakaskontaktit hoidetaan paikallisten opetusteknologiakeskusten kautta.

III RAHOITUS

Botnia Atlantica -ohjelma on Euroopan Unionin uusi, rajat ylittävä yhteistyöohjelma Merenkurkun alueelle ja aina Atlantille asti. Ohjelma korvaa aiemman Interreg-ohjelman. Botnia Atlantica -rahoitus mahdollistaa yhteishankkeita myös tulevaisuudessa, seitsemän vuoden aikana (2007–

⁴ Virtual modes of universities 2004.

2013) ohjelmaan tulee EU-rahoitusta 30,5 miljoonaa euroa, 4–4,5 miljoonaa euroa vuodessa. Kansallista rahaa tarvitaan saman verran, sama summa Suomesta ja Ruotsista. Norjasta rahaa tulee lisäksi 6 miljoonaa euroa. Hyviin hankkeisiin on yhteensä 67 miljoonaa. Uusia hankkeita voi hakea loppuvuodesta. Hankkeilta odotetaan aitoa maantieteelliset rajat ylittävää yhteistyötä. Liikenneyhteyksissä on haasteita, Beijarin mukaan tarvitaan myös verkossa olevia yhteyksiä.⁵

”Botnia Atlantica-ohjelma on yksi monista Euroopan alueellinen yhteistyö -ohjelmista, joita EU osarahoittaa Euroopan aluekehitysrahaston kautta. Botnia Atlantica käsittää suuremman alueen kuin aiemmat Merenkurkku Mittskandia-ohjelmat. Alue käsittää Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Satakunnan maakunnat Suomessa, Västerbottenin ja Väster Norrlannin läänit sekä Nordanstigin kunnan Ruotsissa ja Nordlandin fylken Norjassa. Etelä-Pohjanmaan maakunta Suomessa ja Gävleborgin lääni Ruotsissa saavat yhdessä osakseen enintään 20 % ohjelman EU-varoista. Botnia Atlantica -ohjelma korostaa pienten ja keskisuurten yritysten merkitystä.

Ohjelma antaa mahdollisuuden rahoittaa kuuden teeman alaisia hankkeita:

- Ympäristö
- Liikenne
- Yhteenkuuluvuus
- Osaaminen
- Elinkeinoelämä
- Yhteiskunta

Ohjelmassa priorisoidaan toimia, jotka

- edistävät rajat ylittävää yhteistoimintaa
- edistävät kasvua
- edistävät kestävästä kehitystä.

Hankkeilla tulee olla johtava tuensaaja, (Interreg-ohjelmassa käytettiin käsitettä hankkeen omistaja) EU-varojen hakija, joka vastaa hankkeesta suhteessa hallintoviranomaisiin, todentamisviranomaiseen ja sihteeristöön. Johtava tuensaaja hakee rahoituksen Botnia Atlantica -ohjelmasta vuonna 2007 Västerbottens länsstyrelsenin (Uumaja) kautta ja vuonna 2008 Ruotsissa Region Västerbottenin ja Suomessa Pohjanmaan liiton kautta. Johtava tuensaaja ei voi laittaa rahoja edelleenhaettavaksi ”global grant”, vaan yhteistyöhankkeet hakevat rahoituksensa itse.

Hankerahoitusta voi saada Suomen ja Ruotsin välisiin, Ruotsin ja Norjan välisiin ja Suomen ja Norjan välisiin, tai kaikkien kolmen maan välisiin hankkeisiin. Hankkeet, joihin osallistuu enemmän kuin kaksi maata eivät ole etusijalla suhteessa hankkeisiin, joissa on vähemmän osapuolia. Tavallisten hankkeiden tulee olla korkeintaan kolmen vuoden mittaisia. Uutta luovat hankkeet, enintään yksi vuosi, voidaan toteuttaa uusien ideoiden ja kumppanuuksien kokeilemiseksi. Onnistuneita uutta luovia hankkeita voidaan jatkaa toteuttamishankkeella. Tukea voidaan myös antaa uusien rajoja ylittävien verkostojen luomiseen. Kaikki hankkeet kehitetään yhdessä, ne rahoitetaan yhdessä ja niillä on yhteinen johto ja yhteinen täytäntöönpano rajan/rajojen yli. Johtava tuensaaja vastaa hankkeesta ja huolehtii EU-rahoituksesta. EU-rahoituksen lisäksi edellytetään yhtä suurta kansallista osarahoitusta. Ohjelmaa hallinnoi hallintoviranomainen, joka toimii Västerbottenin

⁵ Beijar 2007.

läninhallituksessa. Tiedotus, hakemusten käsittely ja hankeseuranta tehdään yhteisessä sihteeristöissä”.⁶

Johtopäätös: Hankkeessa tulee olla jotain uutta, vanha UniZon ei voi jatkaa sellaisenaan. Sen sateenvarjon alla olevista voidaan tehdä omat hankkeet. Ne voidaan kartoittaa kyseellä. Koordinoivasta hankkeesta voidaan tehdä kolmivuotinen vakiinnuttamishanke, johon voi saada 50 % rahoitusta Botnia Atlantica -ohjelmasta. Toinen 50 % on kansallista rahaa, josta 25 % tulee Ruotsista ja 25 % Suomesta. Kansallinen rahoitus voi koostua yliopistojen rahoituksesta ja aluekehitysrahoituksesta. Yliopistojen rahoituksesta osa voi olla työtä. Merenkurkun neuvosto voi olla osarahoittaja.

Johtavalla tuensaajalla tulee olla:

- *taloushallinnolliset palvelut*
- *taloudellisia resursseja ja likviditeettiä*
- *henkilöitä, joiden tehtävänä on koordinoida yhteistyöhanketta, yksi henkilö Ruotsissa ja yksi Suomessa*
- *työhuonetila Suomessa ja Ruotsissa.*

IV ORGANISOINTI JA VASTUUTAHO

Kysymykseen vastuutahosta ei kannanottojen välillä ole ristiriitoja tai eroavaisuuksia. Ei ole mitään periaatteellista syytä, miksi Merenkurkun neuvosto ei voisi jatkaa projektinomistajana, mikäli se taloudellisesti on mahdollista. Merenkurkun neuvoston toimintaan projektinomistajana on oltu tyytyväisiä. Merenkurkun neuvoston roolin muuttuessa yhdistykseksi sillä ei kuitenkaan enää tule olemaan likviditeettiä laajaan yhteiseen projektitoimintaan. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että yliopistojen tulisi lainata Merenkurkun neuvostolle rahaa projektitoiminnan ylläpitämiseksi. EU-rahoitus maksetaan laskuja vastaan vasta toimintojen toteuduttua. Jos Merenkurkun neuvosto olisi projektinomistaja, niin projektista tulisi suhteessa Merenkurkun korkeakouluyhteistyön nähtyyn tärkeyteen ehkä liian pieni. Merenkurkun neuvosto on kuitenkin kiinnostunut yhteistyöstä.

Kysymykseen rahoitusvastuun vuositasosta haastateltavat totesivat yleisesti, että siihen on tässä vaiheessa vaikea ottaa kantaa. Koordinoivaa hanketta ei tarvita, mikäli ei ole koordinoitavaa. Jos yhteisiä hankkeita, laitoksia ja yhteistyöhalukkaista ihmisiä löytyy, voi vuositaso olla suurempikin kuin ehdotetut vaihtoehdot. Moni haastatelluista katsoi kuitenkin, että yhtä suureen hankkeeseen kuin tähänastinen ei ole enää syytä mennä.

Haastattelut niin Uumajassa, Kokkolassa kuin Vaasassakin näkivät suurimmat yliopistot mahdollisina vaihtoehtoisina projektinomistajina. Vaasan yliopistoa pidettiin yleisesti parhaana mahdollisena vaihtoehtona. Monissa haastatteluissa ja keskusteluissa sekä Ruotsissa että Suomessa ehdotettiin Kvarken Community -hanketta yhteistyön koordinoijaksi. Joissakin vastauksissa mainittiin Uumajan yliopisto, Vaasan korkeakoulukonsortio ja Tiedepuisto tai Tritonian Oppimiskeskus yhteistyön mahdollisina operatiivisen toiminnan koordinaattoreina, jolta päämies voi ostaa palveluita.

Johtopäätös: Uusiksi sisältöalueiksi ehdotetut aiheet, esim. tutkijakoulu, metsätalous-, energia- ja maailmanperintösioihin liittyvä koulutus ja tutkimus organisoidaan omiksi erillisiksi yhteistyöhankkeikseen. Vaasan yliopisto

⁶ Europeiskt territoriellt samarbete 2007.

ottaa Merenkurkun korkeakoulu-yhteistyön koordinoivan hankkeen projektinomistajuuden. Yliopistot voivat keskenään sopia niin, että toiminta tapahtuu yhteistyössä ja siitä tehdään sopimus. Koordinointia tarvitaan sekä Ruotsissa, että Suomessa, muuten on vaarana, että yhteistyö lakkaa kokonaan. Kvarken Community -palvelu koordinoi Merenkurkun korkeakoulu-yhteistyötä ja tarjoaa tvt-, media- ja kommunikaatiopalveluita Merenkurkun yhteishankkeille. Toinen mahdollisuus on, että koordinoiva hanke ostaa tvt-, media- ja kommunikaatiopalvelut paikallisilta oppimis- tai opetusteknologiakeskuksilta. Yliopistojen omaan henkilökuntaan kuuluvat vastaavat koordinointi- ja palvelutoiminnasta, jolloin osaaminen säilyy yliopistoissa ja Merenkurkun korkeakoulu-yhteistyö vakinaistuu. Hyvä yhteys ja kiinteä yhteistyö Merenkurkun neuvoston kanssa ovat tärkeitä edellytyksiä Merenkurkun korkeakoulu-yhteistyölle. Hyvä yhteistyö yliopistojen kansainvälisen toiminnan yksiköiden kanssa on niinkään tärkeää.

V KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT

Kriittisinä menestystekijöinä nähdään tutkijoista ja opettajista itsestään lähtevä yhteistyö, kommunikaatio, viestintä ja liikenneyhteydet Uumajan ja Vaasan välillä. Selvitystyön tekemisen aikana on käyty kuumaa keskustelua laivaliikenteen ja mahdollisen kiinteän maayhteyden tulevaisuudesta. Entistä tärkeämpiä pidetään tieto- ja viestintätekniikan avulla toimivia virtuaalisia yhteyksiä. Osaamisen jatkuvuus, stabiilius, uskottavuus ulospäin, kokemus verkostoyhteistyöstä, kokemus suomalais-ruotsalaisista yhteistyöhankkeista ja vankka taloushallinnollinen osaaminen nähdään tärkeinä kriittisinä menestystekijöinä. Kaikki muut ovat tärkeitä, mutta taloushallinnollinen osaaminen on vastaajien mukaan vaatimus. Korkeakoulusektorin ja alueen vuorovaikutuksen osaaminen on yliopistoilla itsellään.

Sekä Ruotsissa että Suomessa haastateltavat painottivat myös kokemuksen osoittaneen, että yhteys- ja vastuuhenkilö tarvitaan molemmin puolin Merenkurkkua. Kommunikaatiomahdollisuudet, molemminpuolinen luottamus ja joustavuus vastuuhenkilöiden välillä ovat edellytyksiä yhteisen toiminnan onnistumiseksi.

Merenkurkun korkeakoulu-yhteistyö toivottiin integroitavan kiinteämmin yliopistojen sisällä muihin tukipalveluihin, jotta siitä tulisi osa arkipäivää. Merenkurkun korkeakoulu-yhteistyön ja Kvarken Communityn välille toivottiin vahvempaa koordinointia, ”niiden pitäisi kuulua yhteen”.

YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Selvitystyössä on kerätty tietoa Merenkurkun korkeakoulu-yhteistyön avainhenkilöiltä teemahaastattelulla. Lisäksi on käyty keskusteluita nykyisen projektinomistajan ja rahoitusohjelmaa edustavien tahojen sekä joidenkin UniZon-projekteihin osallistuneiden toimijoiden, yliopistojen opettajien, tutkijoiden ja muiden asiantuntijoiden kanssa Uumajassa ja Vaasassa. Lisäasiantuntemusta haettiin myös Kommunikationernas roll i Kvarkenregionens utveckling -seminaarista (10.9.2007 Vaasassa) ja Merenkurkun konferenssista (19.–20.9.2007 Vaasassa).

Tavoitteena on ollut koota eri toimijoiden näkemyksiä Merenkurkun korkeakoulu-yhteistyön tulevaisuudesta ja sen organisoinnista ja vastuutahosta. Parikymmentä eri haastateltavaa toi esiin monipuolisesti ja erilaisiakin käsityksiä tulevan korkeakoulu-yhteistyön sisällöistä ja organisoinnista. Vastauksista voidaan kuitenkin vetää yleisesti hyväksytyjä yhteisiä mielipiteitä.

- Merenkurkun korkeakouluyhteistyötä pidetään tärkeänä ja arvokkaana toimintana, jolla voidaan täydentää Uumajan ja Vaasan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen painoarvoa ja näkyvyyttä kansallisesti, sekä Pohjoismaisella ja kansainvälisellä tasolla. Yhdelläkään taholla ei kuitenkaan ole sitä koskevaa erillistä korkeakoulutason strategiaa. Sen sijaan vastauksissa korostui pohjoismainen ja kansainvälinen yhteistyö laajemmin, Merenkurkun yhteistyön kautta voidaan mennä edemmäs, yhdessä olemme vahvempia. Yhteistyö nähdään osana yliopistojen muuta kansainvälistä toimintaa. Sillä on merkitystä koulutusteknologian alueella.
- Merenkurkun korkeakouluyhteistyön halutaan tapahtuvan koordinoitusti, yhteisen sateenvarjon alla. Koordinointi, hankehautomo ja projektiasiantuntemus kuuluvat yhteen, niitä ei voi erottaa toisistaan. Tutkijatapaukset ovat osa hankehautomotoimintaa. Joitakin yhteisen elimen tehtäviä voidaan jättää vähemmälle tai pois, tai niitä voidaan tehdä eri tavalla. Esim. markkinointia voisi tehdä erikseen Vaasassa ja erikseen Uumajassa, vaikka yhteinen verkkosivu tai portaali korkeakouluyhteistyölle tarvitaankin. Opiskelijavaihdosta voidaan tehdä erillinen hanke. Talousseurantaa ja rahoituksella aikaansaatuisten tulosten julkistamista tulee parantaa. Merenkurkun korkeakouluyhteistyön tulee sisältää niin tutkimus-, koulutus-, kuin tukipalveluita. Tiedotusta ja tukea erilaisista rahoitusvaihtoehdoista lisätään. Koulutus- ja tutkimushankkeet toteutetaan omina erillisinä projekteinaan. Tieto- ja viestintätekniikan mahdollistamat virtuaaliset yhteydet Merenkurkun yli koetaan yliopistoissa entistä tärkeämmiksi, vaikka yhteydenpito yksinomaan virtuaalisesti kyseenalaistetaan. Kansainvälinen verkko-opetuksen vaihto ja oppimateriaalin yhteiskäyttöisyys voi olla merkittävä kansainvälistymisen keino ja fyysisen liikkuvuuden täydentäjä. Virtuaaliopetus ei ole erillinen asia, vaan se nähdään osana muuta opetuksen ja yliopistojen oman toiminnan kehittämistä.
- Uusina sisältöalueina tutkijaopiskelijoille tarjotaan yhteisiä kursseja (tutkijakoulu). Elinkeinoelämä liitetään mukaan yhteistyöhön, tieto- ja viestintätekniikan avulla tapahtuvaa yhteistä opetusta ja muuta toimintaa lisätään, yhteiseksi sisällöksi otetaan mm., energia-ala, metsätalous ja maailmanperintöasiat, opettajille ja tutkijoille tarjotaan coaching-tyyppisiä lyhyitä intensiivikursseja tieto- ja viestintätekniikan käytöstä yhdessä yritysten henkilökunnan kanssa.
- Merenkurkun korkeakouluyhteistyö nostetaan uudelle tasolle kehittämällä:
 - 1) Uusia yhteisiä oppimisaihioita, yhteisiä sisältöjä (**content**). Yhtenä sisältöalueena mm. maailmanperintöasiat, elinkeinoelämän vaatimat kompetenssit. Opetus- ja tutkimusprojekteja, joihin kytketään yksi tai useampi yritys mukaan (**coaching**).
 - 2) Asiantuntijavaihtoa (**communities-ajattelu**). Mukaan toivotaan enemmän tieteenaloja. Tutkijakouluissa, opettajankoulutuksessa ja opetusharjoittelussa voidaan tehdä yhteistyötä. *Yhteistoimintamuotoja voisivat olla lähitapaamiset ja/ tai yhteiset verkkokurssit.*
 - 3) Opettajien ja opiskelijoiden pedagogista ohjausta (**coaching**).
 - 4) Kvarken **Campus**, ympäristöystävällinen silta muuhun Skandinaviaan ja Eurooppaan. Yhdessä ollaan vahvempia ja voidaan houkuttaa ulkomaisia opiskelijoita ja hankkia ulkomaisia verkkoaineistoja.
 - 5) Kvarken University, joint degrees. Haastavampi, mutta harkitsemisen arvoinen tavoite.

- Merenkurkun korkeakouluysteistyö integroidaan muihin tukipalveluihin, jolloin sen saa vakituisemman roolin. Projektimallin haittana on, että verkosto hajoaa projektirahoituksen päättyessä, ellei sitä ole saatu sidotuksi osallistujatahojen rahoitukseen.⁷
- Uuden yhteistyöelimen tehtävät ovat Merenkurkun korkeakouluysteistyön koordinointi, media- ja kommunikaatiopalvelut sekä viestintämahdollisuuksien ja rahoituksen valmistelutuen tarjoaminen Merenkurkun yhteistyöhankkeille.
- Vaasan yliopistoa pidettiin parhaana mahdollisena vaihtoehtona Merenkurkun korkeakouluysteistyön vastuutahoksi. Merenkurkun neuvosto on Merenkurkun yhteistyön asiantuntijaorganisaatio ja hyvät yhteydet ja kiinteä yhteistyö sen kanssa ovat välttämättömiä.
- Merenkurkun korkeakouluysteistyö on silta muuhun Skandinaviaan, Eurooppaan ja maailmaan.

Vaihtoehto 1) Kvarken Community tai Kvarken Campus -elin koordinoi Merenkurkun korkeakouluysteistyötä ja tarjoaa media- ja kommunikaatiopalveluita sekä tiedotusta ja tukea rahoituksenhakuun Merenkurkun yhteistyöhankkeille. Toiminnalla on koordinaattori sekä Uumajassa että Vaasassa.

Vaihtoehto 2) Kvarken Campus koordinoi ja ostaa media- ja kommunikaatiopalvelut paikallisilta opetusteknologiakeskuksilta. Tieto- ja viestintätekniikan mahdollistamat virtuaaliset yhteydet Merenkurkun yli koetaan yliopistoissa entistä tärkeämmiksi, vaikka yhteydenpito yksinomaan virtuaalisesti kyseenalaistetaan. Kansainvälinen verkko-opetuksen vaihto ja oppimateriaalin yhteiskäyttöisyys voi olla merkittävä kansainvälistymisen keino ja fyysisen liikkuvuuden täydentäjä.

JATKOTOIMENPITEET JA LISÄSELVITYKSET

- UniZon-johtoryhmä tekee päätöksen marraskuussa 2007
- integroidaan Merenkurkun korkeakouluysteistyön koordinoiva hanke yliopiston muihin tukipalveluihin
- haetaan rahoitusta
- laaditaan Merenkurkun korkeakouluysteistyön uusi toimintasuunnitelma ja strategia
- kartoitetaan suunnitteilla olevat hankkeet
- kutsutaan Merenkurkun korkeakouluysteistyön piloteiksi 7–8 ruotsin- tai englanninkielistä kurssia tai tutkimushanketta, joihin sidotaan pedagoginen ja tekninen ohjaus (ks. luku I, esim. uudet sisältöalueet)

⁷ Suomen virtuaaliyliopistoverkoston arviointi.

- selvitetään ja hyödynnetään käyttäjäystävällisiä ja ei-kaupallisia pedagogisia tieto- ja viestintä-tekniikan sovelluksia
- testataan Suomen virtuaaliyliopiston SVY:n ylläpitämää JOOPAS.fi-palvelua ja vastaavaa Ruotsin joustavan opiskelun hakujärjestelmää Merenkurkun korkeakoulu yhteistyössä
- kartoitetaan Kvarnen Community -projektin asiakas- ja palveluprosesseja, tulevan hankkeen osallistujia ja haetaan rahoitusta

LÄHDELUETTELO

Beijar, Hans. Haastattelu, Pohjalainen 20.4.2007.

Europeiskt territoriellt samarbete 2007. Botnia–Atlantica <http://www.botnia-atlantica.eu/>

Hirsjärvi & Hurme: Teemahaastattelu 1980.

Näkymättömästä näkyvää. Verkko-opetuksen kompetenssit, mitoitus ja tilastointi (KoMiTi) 2006.

Saltire Centre, Glasgow. <http://www.caledonian.ac.uk/> ja opintomatkaraportti 2007
http://oppimiskeskus.tritonia.fi/index.php?lang=fin&site=ajank_6

Suomen virtuaaliyliopistoverkoston arviointi. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2007:28.

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2007/liitteet/tr28.pdf?lang=fi>

Virtual models of universities. 2004. <http://www.elearning.europa.fi>

LIITTEET

Liite 1 Haastatellut

Haastatellut Uumajassa:

Andersson, Per, Ped. inst. och Byholm, Maria, Lärocenter, Tritonia, projektledare för Kvarken Community. Uumaja 21.8.2007.

Edlund, Ulf, prorektor, Umeå Universitet 22.8.2007.

Hällgren Jan-Erik, direktör och Sjöberg, Göran, statskonsulent, SLU 22.8.2007 (Teemahaastatteluvastaukset lähetettiin myöhemmin sähköpostitse).

Johansson, Bengt-Erik, prefekt, IML, Umeå Universitet 21.8.2007.

Nordlund, Gerhard, prefekt, Ped.inst. Umeå universitet 29.8.2007 (Adobe Connect Professional -videoneuvottelujärjestelmähaastattelu).

Haastatellut Vaasassa ja Kokkolassa:

Andersson, Örjan, rektor och Engblom, Sten, Svenska yrkeshögskolan, Vaasa 4.9.2007.

Hakala, Ismo, professori, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius. Puhelinhaastattelu 15.10.2007.

Hansén, Sven-Erik, prorektor, Åbo Akademi, Vaasa 3.10.2007.

Jakobsson, Matti, rehtori ja vararehtori Koskela, Merja, Vaasan yliopisto 5.9.2007.

Kock, Sören, prorektor ja professor Knif, Johan, Hanken, Vaasa 11.9.2007.

Lund, Gun-Britt, fakultetsdirektör, Åbo Akademi Vasa, 26.9.2007.

Paaso, Jouko, rehtori ja Groos, Anna-Lena, projektikoordinaattori, Vaasan ammattikorkeakoulu 2.10.2007.

Viitasalo, Mikko, johtaja, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius. Puhelinhaastattelu 12.10.2007.

Täydentävät keskustelut:

Ahlroos, Peter, opetusteknologi, Oppimiskeskus, Tritonia. 27.9.2007.

Beijar, Hans, Botnia Atlantica -ohjelman sihteeristö 15.8.2007.

Katajamäki, Johanna, projektijohtaja, UniZon Kvarken, Merenkurkun neuvosto 9.8.2007.

Knookala, Christina, johtaja, Merenkurkun neuvosto 14.8.2007.

Kvarken Community -projektin ohjausryhmä Uumajassa 22.8.2007 ja Vaasassa 30.–31.10.2007.

Lumio, Markku, kaupunginjohtaja, styrelsen för Kvarkenrådet. Vaasa 25.9.2007.

Merenkurkun neuvoston kansliakokous 15.8.2007.

Niemi-Iilahti, Anita, hallintojohtaja, Vaasan yliopisto ja projektinjohtaja Katajamäki, Johanna, UniZon Kvarken, Merenkurkun neuvosto 8.8.2007.

UniZon-Kvarkenin johtoryhmä, 13.8.2007.

Keskusteluita Unizonin osaprojekteissa toimineiden opettajien, tutkijoiden ja muiden asiantuntijoiden kanssa.

Selvitystyöhön liittyneet seminaarit:

SVY (Suomen virtuaaliyliopisto) -foorumi, Helsinki, 23.8.2007.

Kommunikationernas roll i Kvarken-regionens utveckling -seminaari (Kvarken Business Partners and Crossroad Kvarken -projekti), Vaasa, 10.9.2007.

Merenkurkun konferenssi, Vaasa 19–20.9.2007.

Verkkopedagogiikkasymposiumi (TerveysNet), Vaasa 19.10.2007.

Liite 2 Kysymykset

TEEMAHAASTATTELU

Selvitys Merenkurkun korkeakouluysteistyön tulevaisuudesta

Sari Tarvonen

Merenkurkun korkeakouluysteistyötä on tehty 7 vuotta UniZon – Kvarken -projektissa. Mukana ovat olleet Vaasan yliopisto, Åbo Akademi i Vasa, Svenska handelshögskolan, Vaasan ammattikorkeakoulu ja Svenska yrkeshögskolan Vaasasta ja Chydenius-instituutti (Jyväskylän yliopisto) Kokkolasta. Ruotsin puolelta mukana ovat olleet Uumajan yliopisto ja Ruotsin maatalousyliopisto. Merenkurkun neuvosto on projektinomistajana vastannut yhteisestä projektin hallinnosta, taloudesta (vuosittain n. 7 MSEK) ja raportoinnista. UniZon – Kvarken on toiminut sateenvarjona noin 20 rajat ylittävän yhteistyön osahankkeelle. Lisäksi Interreg -rahoituksella on toiminut erillisiä hankkeita, joissa yliopistot ja korkeakoulut ovat olleet mukana. Merenkurkun neuvosto muuttuu yhdistykseksi vuoden 2008 alusta, eikä siellä voine enää olla näin mittavaa projektitoimintaa. Selvityksen tavoitteena on kartoittaa yhteistyön tulevaisuutta 2008–2013. Botnia Atlantica -rahoitusohjelma mahdollistaa yhteistyöhankkeita myös tulevaisuudessa.

Haastateltava, organisaatio, pvm.:

Teemat

I Korkeakouluysteistyön yhteiset sisältöalueet

1. Haluaako yliopistonne jatkaa tällaisessa yhteisessä konsortiossa vai haluatteko jatkaa yhteistyötä omin päin kahden tai kolmen välisissä hankkeissa?
2. Nykyinen UniZon – Kvarken toiminta on jatkunut 7 vuotta. Pidättekö tarpeellisena jatkaa nykyisiä sisältöalueita, kuten

yhteistoiminnan edistäminen koordinointi ja selvitykset sekä johtoryhmäyöskentely

markkinointi, kotisivut ja esitteet _____

hankehautomo _____

projektiasiantuntemus, rahoitusohjelman tuntemus ja hakemusten valmistelutuki, raportointi

rahaliikenne _____

vuosittaisten yhteisten konferenssien, kokousareenojen, ym. tapaamisten järjestäminen ja organisointi _____

tutkija- ja opiskelijavaihto _____

3. Onko jokin sisältöalue sellainen, jota ei mielestänne ole tarvetta jatkaa lainkaan?
4. Pitäisikö yhteistyötä mielestänne suunnata enemmän tutkimustoimintaan, koulutustoimintaan vai tukipalveluihin?
5. Mitä uusia sisältöalueita toivoisitte?
6. Miten Merenkurkun korkeakoulu yhteistyö voitaisiin nostaa uudelle tasolle? (Esim. Merenkurkun verkkoyliopisto, virtuaaliyliopisto, Kvarken Campus, verkkoyhteisöjen kehittäminen, ”Communities-ajattelu”, esim. yhteiset verkkokurssit tai -materiaalit tai oppimisasihoidot virtuaalisissa oppimisympäristöissä, kokemustenvaihto verkko-opetuksen eri osa-alueista, asiantuntijavaihto tai kurssivaihto tieteenalaverkostoissa ym., mitä muuta?)
7. Onko yliopistollanne Merenkurkun korkeakoulu yhteistyön strategia tai toimenpideohjelma tai onko teillä asiasta erillisiä päätöksiä?

II Yhteistyön keinot, menetelmät

1. Miten yhteistyötä voitaisiin toteuttaa paremmin tieto- ja viestintäteknikka hyväksikäyttäen?
2. Miten teillä yliopistotasolla hoidetaan kansainvälistä yhteistyötä tieto- ja viestintäteknikan avulla?
3. Onko teillä verkko-opetuksen ja -oppimisen tukipalvelut, jotka voisivat tukea Merenkurkun korkeakoulu yhteistyön hankkeita?
4. Pitäisikö yhteistyölle olla oma Vaasan ja Uumajan yhteinen tieto- ja viestintäteknikan käytön tukipalvelu?

III Rahoitus

Rahoitus muodostuu korkeakoulujen omasta rahoituksesta ja sen lisäksi voidaan hyödyntää Botnia Atlantica -rahoitusta (ent. Interrreg) (50 %) sekä alueellista kehittämisrahoitusta, esim. lääninhallitukset, alueelliset kehittämissyksiköt jne. Botnia Atlantica -rahoitus maksetaan jälkikäteen laskutuksen mukaan.

1. Onko oma yksikkönne halukas ottamaan koordinointi- ja rahoitusvastuun Merenkurkun korkeakoulu yhteistyön yhteisestä projektitoiminnasta.

Jos on, niin olisiko yksikkönne valmis ottamaan taloudellisen vastuun

- a) vuositasolla n. 2, 5 milj. SEK (n. 250 000 €) kuten nykyinen yhteinen funktio: koordinointi, markkinointi, yhteiset konferenssit, kotisivut, esitteet, tutkijavaihto, opiskelijavaihto)

- b) vuositasolla n. 3–5 milj. SEK (n. 300 000–500 000 €) (yhteinen funktio + yhteiset tv-tukipalvelut)
- c) n. 7–8 milj. SEK (n. 770 000–900 000€) (yhteinen funktio + yhteiset tv-tukipalvelut + kärkihankkeet)

IV Organisointi ja vastuutaho

Mikä muu organisaatio kuin oma yliopistonne olisi mielestänne sopiva ylläpitämään ja vastaamaan Merenkurkun korkeakouluyhteistyön kehittämisestä?

1. Nykyinen Merenkurkun neuvosto?
2. Yliopistot itse (vastuuyliopisto Vaasa tai Uumaja?)
3. Muita vaihtoehtoja?

V Kriittiset menestystekijät

1. Mitä pidätte tärkeimpinä kriittisinä menestystekijöinä Merenkurkun korkeakouluyhteistyötä koordinoivalle yksikölle? (Esim. vahva talousosaaminen, vahva yhteistyöosaaminen, korkeakoulusektorin ja alueen vuorovaikutuksen osaaminen, kokemus Merenkurkun yhteistyöstä, kieli, kokemus e-learning-hankkeista, kokemus projektitoiminnasta ja -rahoituksesta? Muu, mikä?)

Kiitos vastauksistanne!